

REKABET KURULU KARARI

Dosya Sayısı : D1/1/F.Y.A./00/2 (Devralma)

Karar Sayısı : 00-29/323-183

Karar Tarihi : 3.8.2000

A- TOPLANTIYA KATILAN ÜYELER

Başkan : Prof. Dr. M. Tamer MÜFTÜOĞLU.

Üyeler : Mehmet Zeki UZUN, İsmet CANTÜRK, Nejdet KARACEHENNEM, Mustafa PARLAK, A.Ersan GÖKMEN, R. Müfit SONBAY, Kubilay ATASAYAR, Murat GENCER.

B- RAPORTÖRLER: F. Yeşim AKCOLLU, İ. Yücel ARDIÇ

C- BİLDİRİMDE BULUNAN : - VEBA AG

Temsilcisi: Av. Murat ODABAŞI

Maslak Kule, Meydan Sok., No:28 K.14
80670, Maslak/İSTANBUL

D- TARAFLAR: - VEBA AG

Benningsenplatz 1 40474 Düsseldorf, Germany

- VIAG AG

Briennerstrasse 40 D-80333 Munich, Germany

E- DOSYA KONUSU: **VEBA AG (VEBA)'nin VIAG AG (VIAG)'yi teklif vermek suretiyle devralması işlemine izin verilmesi talebi.**

F- DOSYA EVRELERİ: Kurum kayıtlarına 8.6.2000 tarih, 2335 sayı ve 1.8.2000 tarih 3310 sayı ile giren bildirim üzerine, 4054 sayılı Rekabetin Korunması Hakkında Kanun'un 7 nci maddesi ile 1997/1 sayılı Rekabet Kurulu'ndan İzin Alınması Gereken Birleşme ve Devralmalar Hakkında Tebliğ'in ilgili hükümleri uyarınca düzenlenen 2.8.2000 tarih, D1/1/F.Y.A.-00/2 sayılı Devralma Ön İnceleme Raporu 00-29 sayılı Kurul toplantısında görüşülerek karara bağlanmıştır.

G- RAPORTÖRLERİN GÖRÜŞÜ: VEBA'nın VIAG'i devralması işlemi 1997/1 sayılı "Rekabet Kurulu'ndan İzin Alınması Gereken Birleşme ve Devralmalar Hakkında Tebliğ" kapsamında bir işlem olmakla birlikte, 4054 sayılı Rekabetin Korunması Hakkında Kanun'un 7 nci maddesi anlamında hakim durum yaratan veya mevcut bir hakim durumu daha da güçlendiren ve bunun sonucunda ülkenin bütünü yahut bir kısmında herhangi bir mal veya hizmet piyasasındaki rekabetin önemli ölçüde azaltılması sonucunu doğuran bir işlem olmadığı, bu nedenle bildirim konu olan VEBA'nın VIAG'ı devralması işlemine izin verilmesinde herhangi bir sakıncanın bulunmadığı düşünülmektedir.

H- İNCELEME VE DEĞERLENDİRME

H.1. Taraflara İlişkin Bilgiler

VEBA AG ile VIAG AG 21.12.1999 tarihinde iki şirketin birleşme usul ve esaslarını belirleyen "Prensip Anlaşması" imzalamışlardır. Bu anlaşmaya göre; VEBA ve VIAG'ın birleştirilmesi, VIAG'ın devreden taraf olarak, devralan taraf olan VEBA ile birleştirilmesi şeklinde gerçekleştirileceği ve bu çerçevede VIAG hissedarlarının 2,5 VIAG hissesine karşılık 1 VEBA hissesi alacakları ifade edilmiştir.

H.1.1. VEBA AG (VEBA)

Almanya'da yerleşik VEBA AG, enerji (elektrik, petrol ve gaz), kimyasallar, telekomünikasyon, dağıtım/taşımacılık, petrol, gayri menkul ve silikon yongaları alanlarında uluslararası düzeyde faaliyet göstermektedir. VEBA AG, VEBA grup şirketlerinin ana şirketidir ve başka hiç bir şirket tarafından kontrol edilmemektedir. Şirket'in ana sermayesi içinde Allianz Münih %10 paya sahip olup, ikinci büyük hissedar grubunun hisse oranları, %1 ile %1,3 arasında değişmektedir. Yaklaşık olarak 425.000 hissedar VEBA'da menfaat sahibidir.

VEBA, Türkiye'de kimyasallar, taşımacılık (nakliyat), çelik ticareti ve elektronik endüstrisi konularında etkinlik göstermektedir.

H.1.1.1. Kimyasallar

▪ Degussa-Hüls Ticaret Ltd. Şti. :

Şirketin faaliyet alanı çeşitli kimyasal ürünlerin satışı, pazarlaması ve dağıtımıdır. Şirket %100 olarak VEBA tarafından kontrol edilmektedir. Degussa-Hüls 1999 yılında yaklaşık DM (..... TL) ciro elde etmiştir.

▪ Cerdec İstanbul Ticaret Ltd. Şti. :

Şirket %99 oranında VEBA tarafından kontrol edilmektedir. Şirketin faaliyet alanı, çeşitli boya ve renklendirme ürünlerinin satışı, pazarlaması, teknik servis hizmet ve dağıtımıdır. Cerdec, 1999 yılında yaklaşık DM (.....TL) ciro elde etmiştir.

▪ I.E. ASTA Medica İlaç A.Ş. :

VEBA, şirketin %55'ni kontrol etmektedir. Şirket ilaç ürünlerinin dağıtım ve pazarlaması alanında faaliyet göstermektedir. I.E. ASTA Medica İlaç A.Ş. aktif olmadığından 1999 yılı cirosu bulunmamaktadır.

▪ Nadir - Allgemeine Soymetaller San. ve Tic. A.Ş. :

VEBA'nın şirketteki payı %17'dir. Şirketin faaliyet alanını artık metallerin işlenmesi, satışı, pazarlaması ve teknik servis hizmetleri oluşturmaktadır.

▪ Stockhausen Kimya San. ve Tic. A.Ş. :

Şirketin %97,9'u VEBA tarafından kontrol edilmekte olup, faaliyet alanı özellikle hijyen ürünlerdeki ve tekstil yan ürünlerindeki sıvıları çekmek amacıyla kullanılan süper emicilerin üretimi ve dağıtımıdır. Stockhausen 1999 yılında yaklaşık DM (.....TL) ciro elde etmiştir.

H.1.1.2. Taşımacılık

▪ Schenker Arkas Nakliyat ve Ticaret A.Ş. :

Şirketin %55'i VEBA tarafından kontrol edilmektedir. Şirketin faaliyet alanı, uluslararası kara trafiği ve hava navlunudur. Şirket, 1999 yılında yaklaşık DM (..... TL) ciro elde etmiştir.

H.1.1.3. Elektronik Endüstrisi

▪ EBV Elektronik Ticaret Ltd. Şti. :

Şirketin %99,1'i VEBA'ya aittir. Faaliyet alanı elektronik parça dağıtımdır. EBV, 1999 yılında DM (..... TL) ciro elde etmiştir.

H.1.1.4. Çelik Ticareti

VEBA'nın çelik ticareti endüstrisinde hiç bir Türk iştiraki olmamasına rağmen, VEBA Alman iştiraki olan Stinnes Interfer AG aracılığıyla Türkiye pazarına çelik ihraç etmektedir. Stinnes Interfer AG'nin Türkiye'deki satışları 1.770 ton karşılığı 1.058.000 DM'dir (246.730.000.000 TL).

H.1.1.5. Gayri Menkul Yönetimi

VEBA iştiraki olan Viterra Energy Services AG'nin Türkiye'deki şubesini kapatması ile Türkiye'deki gayri menkul yönetimi faaliyetlerine 1999 yılında son vermiştir. Viterra Energy Services AG'nin 1999 yılında faaliyet gösterdiği döneme ilişkin Türkiye'deki satışları toplamı 195.000 DM'dir (45.474.975.000 TL).

H.1.2. VIAG AG (VIAG)

VIAG AG, VIAG grup şirketlerinin ana şirketidir ve başka hiç bir şirket tarafından kontrol edilmemektedir. VIAG'ın en büyük hissedarı %15,1 paya sahip Bavaria Eyaletidir. %5 Paydan daha büyük hisseye sahip hissedarlar; %10 paya sahip VEGA AG, %10,5 paya sahip Bayerische Hypo and Vereinsbank, %10,1 paya sahip HI-Vermögensverwaltungsgesellschaft mbH Münih, %5 paya sahip Allianz'dir. Toplam 60.000 hissedar VIAG'ta menfaat sahibidir.

VIAG AG, esas olarak enerji, telekomünikasyon, alüminyum, kimyasallar, cam ürünleri ve paketleme alanlarında faaliyet göstermektedir. Ayrıca Şirket'in çelik ve metal ticaretine ilişkin faaliyetleri de bulunmaktadır. VIAG'ın Türkiye'deki faaliyetleri ise kimyasallar, P.E.T. ve vakumlu paketleme, çelik ticareti ve alüminyum endüstrisi ile sınırlıdır.

H.1.2.1. Kimyasallar

▪ Yapkim Yapı Kimya Sanayi A.Ş. :

Yapkim Yapı Kimya Sanayi A.Ş. çimento katkı maddeleri üretmektedir. Şirket'in 1999 yılı cirosu DM'dir (..... TL).

▪ Meges Boya Sanayi ve Ticaret A.Ş. :

Meges Boya Sanayi ve Ticaret A.Ş. boya ve vernik ürünlerinin üretimi ve dağıtım alanında faaliyet göstermektedir. Şirket'in 1999 yılı cirosu DM'dir (..... TL).

▪ **SKW Trostberg AG**

VIAG'ın Alman iştiraki olan SKW Trostberg AG ve onun şube ve iştirakleri aracılığı ile Türkiye'ye doğrudan özellikli kimyasallar ihraç etmektedir. Şirket, Türkiye pazarında 592.000 DM'lik siyanürlü klorür (138.057.000.000 TL) ve 954.000 DM'lik (222.477.000.000 TL) disiyanamid ve diğer değişik özellikli ve hassas kimyasallar satmıştır.

H.1.2.2. P.E.T. ve Vakumlu Paketleme

▪ **Schmalbach - Lubeca Ambalaj Sanayi ve Tic. A.Ş. Ümraniye Şubesi:**

Schmalbach - Lubeca Ambalaj Sanayi ve Tic. A.Ş.'nin Ümraniye Şubesi, su, karbonlu hafif içecekler ve yemeklik sıvı yağ paketlenmesinde kullanılmak üzere şekillendirici P.E.T. üretmektedir. Ayrıca, karbonlu içeceklerin şişelenmesinde kullanılmak üzere P.E.T. şişeleri üretmektedir.

Bahsi geçen ürünlerin 1999 yılı Türkiye satışları 15.400.000 DM'dir (3.591.357.000.000 TL).

▪ **Schmalbach - Lubeca Ambalaj Sanayi ve Tic. A.Ş.:**

Schmalbach - Lubeca Ambalaj Sanayi ve Tic. A.Ş. ise şişe, yiyecek ve içki kutuları için metal kapak satmakta ve bunlara ilişkin olarak müşteri hizmetleri sağlamaktadır. Şirket'in 1999 yılı satışları 17.000.000 DM'dir (3.964.485.000.000 TL).

H.1.2.3. Çelik Ticareti

▪ **Klößner Demir ve Çelik Sanayi ve Ticaret Ltd. Şti. :**

Klößner Demir ve Çelik Sanayi ve Ticaret Ltd. Şti. komisyon bazında Türkiye'den ihracat ve Türkiye'ye ithalat yanında kendi işletmeciliği aracılığı ile çelik maddeleri alım ve satım faaliyetinde bulunmaktadır. Şirketin 1999 yılındaki Türkiye satışları 51.345 DM'dir (11.973.000.000 TL).

H.1.2.4. Alüminyum

VIAG, Alman iştiraki olan ve alüminyum üretimi gerçekleştiren VAW Alüminyum AG aracılığı ile Türkiye'ye alüminyum ihraç etmektedir. Şirket, 1999 yılında Türkiye pazarına 24.000.000 DM'lik (5.596.920.000 000 TL) satış gerçekleştirmiştir.

H.2. İlgili Pazar

a) Ürün Pazarı: VEBA ve VIAG'ın Türkiye'deki faaliyetlerinin büyük bir çoğunluğu değişik pazarlara ilişkin olup, rekabete ilişkin bir örtüşme yaratmamaktadır. VEBA'nın taşımacılık, elektronik ve gayri menkul yöneticiliğine ve VIAG'ın P.E.T. paketleme ve alüminyum işletmeciliğine ilişkin faaliyetleri tamamıyla farklı pazarlar oluşturmaktadır.

Türkiye'de gerçekleştirilmesi düşünülen birleşme sonucunda meydana gelecek örtüşme sadece çelik ve siyanürlü klorür pazarında oluşacaktır.

Çelik pazarı esas olarak çelik üreticilerinin oluşturduğu çelik üretim pazarı ve bu ürünlerin ticaretinin gerçekleştiği çelik tedarik pazarından meydana gelmektedir. Ne VIAG'ın ne de VEBA'nın Türkiye'de ya da başka bir yerde çelik üretim tesisi bulunmaktadır. Tarafların faaliyet gösterdiği çelik tedarik pazarında firmalar, açık pazarlardan yassı, sarmal, tüp ya da değişik şekillerde çelik ürünleri sağlamakta ve bu ürünleri müşterilerine satmaktadırlar.

Çelik üretim pazarına girişte önemli engeller mevcut iken çelik ticaretine girmeye herhangi bir engel bulunmamaktadır. Ticarete giriş için gereken asgari masraf, sağlayıcılarla ve potansiyel müşterilerle temasa geçmek amacıyla kurulacak olan telefon ve faks bağlantı masraflarıdır. Patent, özel lisanslar veya onay gerekli değildir.

OECD'nin çelik tüketim verilerinde, Türkiye'deki pazarın 1998'de yaklaşık olarak 10.8 milyon ton ve 1999'da da benzer düzeylerde olduğu belirtilmiştir. Yaklaşık 10.8 milyon tonluk bir pazarda Klöckner (VIAG) bu pazarın %... 'ini (..... ton) ve Stinnes'de (VEBA) yaklaşık olarak %... 'ini (..... ton) ellerinde bulundurmaktadırlar. Bu veriler ışığında birleşmeden sonra tarafların toplam pazar payları %... 'nin altında kalacaktır.

Tarafların faaliyetlerinin örtüştüğü siyanürlü klorür pazarında Türkiye'de hali hazırda yerel siyanürlü klorür üreticisi olmadığından tüm siyanürlü klorür satışları ithalata dayanmaktadır. Siyanürlü klorür esas olarak "herbicide" (bitkileri öldüren ilaç) öncü maddesi olarak kullanılan (C3N3) C13, "heterocyledir". Ayrıca optik parlaticı üretimi, reaktif boya ilacı ve UV dengeleyici katkı maddelerinin üretiminde katkı maddesi olarak kullanılmaktadır. Dosya mevcudu bilgi ve belgelerden, Türkiye'de siyanürlü klorür kullanımının tarım pazarında kayda değer bir büyüklükte olmadığı, esas kullanım alanının (kağıt ve tekstil parlatma ve sıcak su yıkamalarında deterjan formüllerinde parlaticı olarak kullanılan) optik parlaticıların ve (boya ile liflerin arasındaki bağı güçlendirerek tekstilin solmalarını azaltan) reaktif boyaların üretiminde kullanıldığı anlaşılmıştır.

Pazara girişte fikri hak anlamında herhangi bir engel yoktur. Siyanürlü klorür basit bir kimyasal yapıya sahiptir ve üretimi yüksek seviyede işlemler ya da know-how gerektirmemektedir. Genel olarak siyanürlü klorür üretimi için gerekli bilgi çok sayıda kimyasal madde üreticileri tarafından bilinmektedir.

SKW Trostberg AG (VIAG) ve Degussa - Hüls AG (VEBA) siyanürlü klorür üreticisidirler. Siyanürlü klorür piyasasında firmaların pazar paylarına ilişkin veriler mevcut olmamakla beraber başvuru formunda SKW Trostberg AG'nin, 1999 yılında, Türkiye'de siyanürlü klorür satışlarının %... 'inden fazlasını gerçekleştirdiği, geriye kalan oranın da Çin'li üreticiler tarafından sağlandığı ifade edilmiştir. Degussa - Hüls (VEBA), Türkiye'de önceki yıllarda satışları mevcut iken 1999 yılında hiç satış yapmamıştır.

VEBA'nın, VIAG'ın Türkiye'de faaliyet göstermekte olduğu çimento katkı maddeleri, boya ve vernik ürünleri, P.E.T. şişe ve paketleme, metal kapak ve alüminyum pazarlarında faaliyet göstermemesi nedeniyle, ilgili ürün pazarı "*çelik tedarik pazarı*" ve "*siyanürlü klorür pazarı*" olarak belirlenmiştir.

b) Coğrafi Pazar: Siyanürlü klorür üretimini, Avrupa (Almanya, Belçika ve İsviçre), ABD ve Çin'de yerleşik tesisler gerçekleştirmektedirler. Siyanürlü klorür nakliyatı toz halinde gerçekleştiğinden, külfetli nakliyat önlemleri almayı gerektirmemektedir. Nakliyat masrafı düşüktür. Mesafeye göre tüm satış bedelinin %3 ile %7'sine tekabül eder. Bu halde, ürün bir yerden bir yere ekonomik olarak ihraç edilebilmektedir. Diğer yandan çelik de Türkiye'nin her yerine ekonomik olarak taşınabilmektedir. Netice olarak bu ürün pazarları için ilgili coğrafi pazar *Türkiye Cumhuriyeti sınırları* olarak kabul edilmiştir.

H.3. Yapılan Tespitler ve Hukuki Değerlendirme

Başvuruya konu işlemi gerçekleştiren VEBA ve VIAG'ın Türkiye'deki faaliyetlerinin büyük bir çoğunluğunun değişik pazarlara ilişkin olmasından dolayı, bu pazarlarda rekabete ilişkin bir örtüşme meydana gelmemektedir. VEBA'nın çeşitli kimyasallar, boya ve renklendirme ürünleri, ilaç dağıtımı, metal işlemesi, süper emiciler, taşımacılık, elektronik parça dağıtımı ve gayri menkul yöneticiliğine ve VIAG'ın çimento katkı maddeleri, boya ve vernik ürünleri, P.E.T. şişe ve paketlenme, metal kapak ve alüminyum pazarlarına ilişkin faaliyetleri tamamıyla farklı pazarlar oluşturmaktadır.

Taraflarca, siyanürlü klorür hariç tüm kimyasallar , P.E.T. ve alüminyum pazarlarında 1997/1 sayılı Tebliğ'in 4 üncü maddesinde belirtilen pazar payı eşliğini aşmadığı belirtilmektedir. Ayrıca bu ürün pazarlarında söz konusu maddedeki ciro eşliğinin aşılmadığı da düşünüldüğünde bu ürün pazarlarındaki devir işlemi için Rekabet Kurulu'ndan izin alınmasına gerek bulunmamaktadır.

Türkiye'de gerçekleştirilmesi düşünülen birleşme ile meydana gelen örtüşme sadece çelik ve siyanürlü klorür pazarında oluşmaktadır.

Klöckner (VIAG) Türkiye'deki çelik tüketiminin sadece %...'ini (cirosu, TL), Stinnes (VEBA) ise %...'ini (cirosu TL), karşılamaktadırlar. Gerek birleşmeden sonra tarafların pazar paylarının %...'nin bile altında kalacak olması, gerekse VEBA ve VIAG'ın kamuoyuna; birleşmeden sonra bu işletmeleri birleştirmeyeceklerini ve bu işletmeleri ayrı ayrı satmayı planladıklarını açıklamış olmaları gözönüne alındığında, söz konusu birleşmeden sonra Türkiye çelik pazarındaki rekabet etkilenmeyecektir.

Söz konusu işlemle taraflar, Türkiye çelik pazarında, sahip oldukları toplam ciro (.....TL) ve pazar payları (%...) itibariyle 1997/1 sayılı Tebliğ'in 4 üncü maddesinde öngörülen eşikleri aşmamaktadırlar.

Diğer taraftan, siyanürlü klorür pazarında ise anılan işlemle toplam pazar payı açısından (%...) 1997/1 sayılı Tebliğ'de belirtilen %25'lik pazar payı eşiği aşılmaktadır. Dolayısıyla söz konusu devralma işlemi Rekabet Kurulu'ndan izin alınması zorunlu bir işlemdir.

Siyanürlü klorür pazarında her ne kadar SKW Trostberg AG'nin (VIAG) Türkiye'deki siyanürlü klorür satışlarının %...'inden fazlasını gerçekleştiriyor olmasına rağmen (1999 yılında satışları toplamı, TL'dir), Degussa-Hüls'un (VEBA) son yıllarda (1999 yılında hiç satış yapmamıştır) Türkiye'de siyanürlü klorür pazarında faaliyet göstermediği dikkate alındığında söz konusu işlemden dolayı bu pazarda bir yoğunlaşma meydana gelmeyeceği öngörülmektedir.

İ- SONUÇ

Yukarıda yer verilen değerlendirmeler ışığında; VEBA'nın VIAG'i devralması işlemi 1997/1 sayılı "Rekabet Kurulu'ndan İzin Alınması Gereken Birleşme ve Devralmalar Hakkında Tebliğ" kapsamında bir işlem olmakla birlikte, 4054 sayılı Rekabetin Korunması Hakkında Kanun'un 7 nci maddesi anlamında hakim durum yaratan veya mevcut bir hakim durumu daha da güçlendiren ve bunun sonucunda ülkenin bütünü yahut bir kısmında herhangi bir mal veya hizmet piyasasındaki rekabetin önemli ölçüde azaltılması sonucunu doğuran bir işlem olmadığı, bu nedenle bildirim konu işleme izin verilmesine OYBİRLİĞİ ile karar verilmiştir.